

55. Oranjefeest in Overschie, 1919. Waterverftekening door Nic. M. Kolsteren. Collectie GAR.

De groep die niet (meer) bediend werd door het oude Volksvermaken zorgde dus na de eeuwwisseling voor haar eigen - veredeld? - vermaak. De vraag is hoe het bestuur daar tegenover stond. Heeft het een actieve rol gespeeld bij de totstandkoming van deze zusterverenigingen? Vermoedelijk niet, want daarvoor was de sociale kloof te groot. Wel is het waarschijnlijk dat zij een voorbeeldfunctie heeft vervuld, zeker gezien de taak die de vereniging sinds 1903 ten deel viel: om derden te stimuleren tot het organiseren van koninginnefeesten. Eenzelfde soort voorbeeldfunctie vervulde zij al sinds het laatste decennium van de negentiende eeuw bij de oprichting van gezelschappen voor de kleine burgerij, zoals de toneelvereniging Inter Nos (1894), de declamatieclub Mutua Amicitia (1896) en de rederijderskamer Onder Ons (1896).⁸³) De al gememoreerde optredens van arbeidersverenigingen op kunstavonden van Volksvermaken zullen hiertoe zeker stimulerend hebben gewerkt.

De komst van de buurtverenigingen ter veredeling van volksvermaken ging het bestuur echter te ver. Het was uitdrukkelijk niet de bedoeling dat buurtverenigingen bijna dezelfde naam aannamen. De Delfshavense zustervereniging voelde zich door Volksvermaken behandeld 'als een soort volkskind'. Die klacht vloeide voort uit de